

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 68 (1068) • Середа, 12 квітня 1995 року • Ціна договірної

Доля Закону України про державну владу буде вирішена цього тижня

Такі рішення прийняла Верховна Рада України 11 квітня, затвердивши перелік питань, що розглядатимуться на сесії 11-14 квітня. Парламентарії значну увагу приділяють і комплексу питань, що стосуються соціально-економічної та фінансової сфер. Серед них: державна програма приватизації на 1995 рік, проект Концепції державної житлової політики. Народні депутати мають намір внести зміни і доповнення до Декрету Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» та до Закону України «Про банки і банківську діяльність». Звіт Генеральної прокуратури перенесено через хворобу Генерального прокурора Владислава Дашюка. Народні депутати також внесуть зміни і доповнення до Конституції (Основного Закону) України у зв'язку з розглядом законопроекту про державну владу і місцеве самоврядування в Україні.

(Продовження парламентської хроніки читайте на 2-й стор.).

НАШІ РЕФОРМИ — СТАБІЛЬНІСТЬ ЄВРОПИ

«Зустріч, проведена в Києві, зміцнила наш оптимізм щодо майбутнього України і майбутнього українсько-американських відносин», — заявив перший заступник Держсекретаря США Струоб Телботт на прес-конференції у Києві, що її було дано на закінчення його дводенного візиту.

Пан Телботт підкреслив, що відносини між США і Україною зараз стали конкретнішими і тіснішими. Адміністрація Президента Білла Клінтона вважає Україну ключовим елементом

у новій Європі. Враховуючи геополітичне положення України, її людські та природні ресурси, вона може мати величезний вплив на економічне і політичне життя Європи, а також на зміцнення безпеки у регіоні, сказав Струоб Телботт. Він підкреслив, що від успіху реформ в Україні чималою мірою залежить і подальше успішне просування реформ в інших країнах Центральної та Східної Європи. США й надалі мають намір активно підтримувати економічні перетворення в Україні.

На Бога надійся, а сам — за чепіги ...

У Господній «адміністрації» — свої закони, неписані. Було припекло сонце — хлібороби виконали чи не третину належних ранніх польових робіт. Аж тут — дощі, сніги, хурделиця. Давай все по-новому... Хмариться небо — хмуриє душа селянина: встигнути б у лічені дні виорати поле. А час нелевий: палне дороге, хімікатів обмаль, бракує насіння, техніки, личастин. Отож нині посіяно тільки трохи більш як половину ранніх зернових, не всі зернові підживлені, не оброблені кормові угіддя.

Та все ж лозунг «Весна кличе!» не тільки за компартійних часів злободенно лунав. І задревіло поле, закучерявилось: культивують, підживлюють, сіють, підсівають... Незважаючи на всілякі перешкоди, в ряді областей уже завершують ранні польові роботи, зокрема в Одеській, Херсонській, Чернівецькій, Закарпатській, Київській, у Криму. Отож, як кажуть, на Бога надійся, а сам — за чепіги! (Про проблеми села читайте на 3-й стор.).

У тому, що Київщина йде серед перших, чимала заслуга отаких механізаторів, як Володимир Кобилинський, що із КСП «Колод» Рокитнянського району.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПІДСУМКИ ВІЗИТУ ВАЛЕРІЯ ШМАРОВА ДО КИТАЮ

Робота делегації у КНР йшла по двох напрямках. Перший — це засідання спільної китайсько-української комісії по економічному співробітництву, які, за словами віце-прем'єр-міністра, пройшли достатньо успішно. Друга частина програми — візит на запрошення міністра оборони Китаю.

У політичному аспекті, говорився на прес-конференції, КНР стоїть серед пріоритетних партнерів України. Таке саме бачення проблеми стосовно України підкреслювалося також з боку китайського керівництва.

Повідомлялося, що за минулий рік об-

сяг товарообміну між двома країнами збільшився на 40 відсотків порівняно з 1993 роком і становив 830 мільйонів доларів. На загальному тлі розпаду зв'язків КНР з країнами колишнього СРСР і зниження обсягів зовнішньої торгівлі Китаю з ними цифра виглядала досить привабливою. Можна констатувати і поліпшення структури нашого експорту-імпорту. Якщо за минулі роки вона здебільшого складалася з торгівлі сировиною, то зараз все більше місце тут займає обмін кінцевим продуктом — товарами машинобудівного комплексу, технологіями.

З ЛЮБОВ'Ю ДО ЗЕМЛІ

Перший заступник Голови Верховної Ради О.Ткаченко прийняв делегацію австралійських парламентарів. Він розповів гостям про те, чим сьогодні живе наша держава, які проблеми розв'язує Верховна Рада. Далі розмова торкнулася сільськогосподарської тематики. О.Ткаченко ознайомив австралійських колег, переважна більшість яких у своїй діяльності пов'язана з тамтешнім агропромисловим комплексом, із ситуацією у сільському господарстві України, запропонував кілька напрямів співробітництва аграрників обох країн, відповів на численні запитання гостей щодо форм власності на землю, ролі фермерських господарств, перспектив торгівлі українською продукцією рільництва на міжнародному ринку.

Боротьба з «п'ятою владою» — інструмент політичних розборок?

Прес-конференція за підсумками спільного засідання Ради національної безпеки і Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України за участю першого заступника голови цього комітету В.Дурдинця, Генерального прокурора України В.Дашюка, заступника міністра внутрішніх справ О.Іщенко і голови СБУ В.Маликова, що відбулося 10 квітня ц.р., залишила непросте враження. З одного боку, посилюється боротьба з негативними явищами в нашому суспільстві, зокрема із злочинністю в сфері економіки, з другого — й досі немає ніяких правових поглядів, зокрема, що таке «організована злочинність».

(Закінчення на 2-й стор.).

СВІТ ХОЧЕ ХЛІБА

«Земля України спроможна прогодувати, але нам треба схаменитися у ставленні до неї. Негайно!»

Олексій СОЗІНОВ,
президент Академії аграрних наук

МИ ЖИВЕМО, звісно, не для того, щоб їсти. Та попри все їсти мусимо, щоб жити. Проте продуктів зменшується, а кількість населення небилого зростає. Порухаючи цю проблему у статті «Хто буде годувати Китай?», журнал «Горбодет» (Вашингтон) надіслав цифри: щороку населення цієї країни збільшується на 14 мільйонів чоловіків, і до 2030 року тут буде 1,7 мільярда; за цей же час населення США зростає на 95 мільйонів чоловіків, а що тоді казати про Африку, азіатський континент?

Китай уже сьогодні відчуває дефіцит продовольства і не без клопотів вишукує засоби його покриття. За останні 13 років він зробив величезний стрибок у розвитку сільськогосподарства, яке нині проївляє, за обсягом виробництва зерна обігнав навіть США. Країна досягла й такого феноменального показника — 40 відсотків зростання економіки тільки протягом останніх трьох років. Проте, значаче автор статті, «Китай втрачає спроможність прогодувати себе».

Добре пам'ятаючи голод 1959 — 1961 років, від якого померли 30 мільйонів чоловіків, Китай нині розвивається між прагненням до самозабезпечення продовольством і тяготою до прискореної модернізації. Отже, тільки зерно йому з часом доведеться купувати на світовому ринку 200, або й більше мільйонів тонн. Але весь світовий експорт зерна нині становить близько двохсот мільйонів тонн, а через роки, ймовірно з усього, значно зменшиться. Половину цього експорту забезпечують США, але й у них зменшується кількість рілля, води для поливу, а населення невинно зростає...

Закономірно, цей процес зачепить і Україну — того тісно ми всі на материнській батьківщині. Але — якою мірою? Чи готові будемо протистояти цьому процесові гідно, впевнено? Мусимо знати про це сьогодні, щоб не довелися нашим внукам і правнукам запастися зброєю, щоб уникнути голодомору, як це живі в нашій пам'яті.

Поки що оптимізму маємо небагато. Продуктів — мало, асортимент — жебрацький, загальна криза боляче стосується і нашої аграрної галузі. Що не рік — долає відчуженість міжуси у виробництві найголовнішого. Того самого зерна, про яке так пікірували автори названої статті про Китай, в Україні торгів збирали майже на 12 закордонних валют менше, ніж у 1986 — 1990 роках (ісправді, це списують на неврожайний рік, але хіба ми застраховані від такого в майбутньому?). Урожайність його в деяких областях порівняно з тими самими роками на 3 — 5, а в Одесь-

кій області, у Криму — навіть на 11 центнерів менша.

Не радею прогнозувати на цей рік. У Міністерстві сільського господарства і продовольства сказали: на погоду це поживимось, а ось що внесли під зернові лише за 28 днів — майже мільйонів на гектар, тоді як п'ять років тому вносили по 140, то про вагомий врожай говорити годі... Чи не доведеться й ми до того, що постане те саме питання, яке нині хвилює Китай, — у кого купувати зерно? Аж і рілля втрачаємо, і води зменшується, і кислоти дощі йдуть, і потепління відчуваємо, і гумус із ґрунту зникає, і забруднення та засолення є, і забруднення повітря, і води виносять у моря верхній шар ґрунту — все, як у тому самому Китаї. Але Китай хоч має за що купувати зерно...

Чи можемо ми уникнути ролі імпортера зерна, а натомість — бути лише експортерами і продавцями його, скажімо, Китаю? І спеціалісти Міністерства сільського господарства і продовольства, і співробітники Інституту землеробства, зокрема його директор доктор сільгоспнауки Віктор Сайко, і президент Академії аграрних наук Олексій Созінов стверджують: відповіді можемо, але треба схаменитися, не ставитися до землі так по-варварськи, як нині. Не допускаєти ерозії ґрунтів, менше розорювати, берегти рілля, дбати про родючість на науковий спосіб.

Нині в Україні близько 43 мільйонів гектарів сільгоспугідь, 80 з лішкою відсоток яких — рілля. Науковці гадають: її треба зменшити принаймні на 10 мільйонів гектарів, які перетворити на кормові угіддя і пасо-

вища. Це заощадить ресурси на обробіток під час вирощування зерна, а разом з тим збереже деревину. 1,7 мільйонів тонн зерна, яке нині йде на корм худобі (або порівняння: цього року зроблено держзамовлення на десять мільйонів тонн). Розмови про те тривають вже понад два десятиліття, але... Віз і нині так. Треба повернути на поля, де це вигідно, й кукурудзу. Як і інтенсивні технології вирощування пшениці, що було пробіями на наш лані широколоп. Як і дотримання науково обґрунтованої сівоозміни, як і багате чого іншого.

Повести б усе це розумно — і Україна вільно, без усякого напруження може майже 50 — 55 мільйонів тонн валового збору зерна, а отже, експортувати його. Ажале маю внаслідок чого тануломо 47,5 мільйона тонн! Це створює велике доплато! б нам розв'язувати чимало проблем, які стоять нині і поставитимуть у майбутньому. Бо попит на зерно на світовому ринку, як бачимо, великий. І він зростає. Із проміжком перед нами стоїть питання, чи це він довго пробіжить, а з зерном — будь ласка, хоч сьогодні.

Отож нам треба любити й доглядати свої чорноземі, рятувати їх від різної промислової палості, радіації, від усякого лиха. Доглядати нашу землю і підживлювати врожайність — це, якщо хочете, наш обов'язок. І перед самими собою, і перед нащадками нашими, і перед людством.

Важко сказати, хліба набуває планетарного масштабу. А можемо експортувати зерно — зможемо і технології майже зараз, а не позавчорашні. Треба лише чітко визначити пріоритети, скільки і чого нам потрібно. Час спорудження найбільш важливих домен, заданих вищевказаним неакційним чавун з високим вмістом сірки, час двохвишніх сталеплавильних агрегатів, в яких можна отримати лише низькопробну сталь (зале бало!) і засипати шлаковим металом все, що наважало, час інших подібних дівел — мінус (і слава Богу!).

Настав час оптимізації. Пріоритет, з усього вибрано, треба віддати хлібові. І всьому, що сприяє його вирощуванню і збиранню без втрат.

Решта — допоможімо або похідне. Чи не так?

Микола ФЕДОРЕНКО.

Дещо про американську кукурудзу

ПОЗАТОРІК на Житомирщині було посіяно кукурудзу на зерно на площі 31 тисяча гектарів, а цього року вона займе лише 8 тисяч гектарів. Надовку ці цифри з болем, бо мене глибоко брала новобіда деяких далеких від проблем села людей, які вже другим рік називають пристрасно наболює сильного проекту виробництва зерна кукурудзи в Україні агропромислової асоціації «Земля і люди» та американських фірм.

Основною причиною того, чому кукурудза ніяк не може зайняти належного й місця у структурі посівів, називають, що бракує високоякісного насіння. Це питання, а рознізку хронічних. Так було навіть у країні роки, а тепер, коли держава пустила все на самоті, доводиться шукати насіння по всій Україні, завозити з-за кордону. Це надовго доведеться кожному господарству, хоча і потрібно бавало лише 2 — 3 тони. До того ж знаходяться і такі сприятливі, які під виглядом гібридів першого покоління відпускають низькоякісне насіння другого чи третього покоління.

Торік кілька господарств області завезли батіжні гібриди форм потрібних нам гібридів, посіяли їх на площі 500 гектарів. Але мали чимало клопотів. В області немає бази для обробки насіння. Спробували «пробитися» на спеціалізований завод в сусідніх областях, та там відмовили, бо переробляли свою продукцію. Довелося робити це в господарствах власними силами. Звичайно, примітивне оброблення насіння — далеко не те, що потрібно. Отож пробуємо об'єднати зусилля з тими, хто має відповідну базу.

Ось такі факти, і вони характерні не лише для нашої області. Ось чому Міністерство сільського господарства і продовольства разом з агропромисловою асоціацією «Земля і люди» вирішили залучити інвестиції американських фірм. Це був вигідний проект: під заставу майбутнього врожаю зерна кукурудзи господарства області одержали насіння американської селекції і гербіциди ерекаїди на всю площу посіву, 39 сівалок, 19 обприскувачів, 38 кукурудзозбиральних комбайнів. Це високопродуктивна і надійна в роботі техніка. Якщо в минулі роки в КСП імені Королюка Бердичівського району кукурудзу сіяли 15 — 20 тис, то восьмимісячною американською сівалкою справлявся з цим за три дні. Обприскувачі оброб-

ляли за день до 250 гектарів посівів. А переобладнання кукурудзний комбайн якнайкраще проявив себе під час жнив: ним збирали за день 20 — 25 гектарів. От якби наші підприємства випускали таку техніку...

Крім того, в області працювали 15 американських спеціалістів, які з травня по жовтень допомагали освоєнню своєї технології. Після сівби в усіх господарствах з'явилися дружини сіячів. Рослини інтенсивно розвивалися. Сортові документи свідчили, що вегетаційний період цих гібридів становить 85 — 110 днів. Це вселяло надію на повне вирівняння. Але, на жаль, погодні умови виявилися не досить сприятливими. Довелося частину кукурудзи збирати на силос, що дає змогу значно поповнити кормові ресурси Господарства Поліпінського району, наприклад, одержали по 320 центнерів маси з гектара. А господарства, які приїжджали кукурудзу особливу увагу, мали значно вищі показники. КСП імені Петровського Бердичівського району збирав по 627 центнерів з кожного із ста гектарів, заготовило 10 центнерів силосу. Завдяки цьому було створено літнорічний силос соковитих кормів. КСП «Прогрес» цього ж району одержало по 520 центнерів силосної маси з гектара. Отож, затрати окупилися. І так — у більшості господарств.

Все це свідчить про те, що американська кукурудза для нашої землі, для наших господарств — як знахідка. І доречно було б продовжити співробітництво з американськими фірмами.

Володимир ХОЛІВНИНСКИЙ,
заступник начальника
Житомирського обласного управління сільського господарства і продовольства.

Точка зору

СІМ ЛІТ МАКУ НЕ РОДИЛО І ГОЛОДУ НЕ БУЛО? БУВ! НА МАК

ЦИМИ днями опубліковано три закони України, що належать до так званих «антинаркотичних», тобто спрямованих на боротьбу з наркотичними засобами. А до наркотичних рослин належить мак, який відтепер заборонено сіяти на присадибних ділянках...

Отож, прожайте знайомі! марширує з маком, піржає з кна-солією та маком, бублики, приспани зверху смаженими зернятками? А чим тепер приправити різдвяну куртку, яку століттями українці при-смачували розтертим у макітрі маслом, гірчицею, гірчицею, корицею? Що додати до різного роду торти, пиріжків, печива, корижі? Я вже не кажу про гарячу олію, якою ласували наші предки.

Донедавна всяка дала господарина мав у своїх припасах торби-ну з цим сизуватим насінням, а ні — то посипіла на ринок, щоб придати у бабусі з ближнього села. Не було тепер там бабусі, а якщо виб'їти трошки макама — їх негайно притягують до відповідальності «відповідно до чинного законодавства», як сказано у законі. Не посміють вони і в городі по-сіяти рядок-другий цієї «наркотично-комівної» рослини, як зневажливо названо цю красуню-китку там же.

Тута за отими стравами, що містять мак, прозвучала й на сесії Верховної Ради, коли обговорювалися проекти цих законів, але доповідь заспокоїв жалісливого депутата. Не турбується, мовляв, його повно навірошують у спеціалізованих державних і колективних господарствах, бо там же — належна охорона від наркоманів, не лежить окопом від наркоманів, а зарозом буде врятовано від розпуску і загинів кілька десятків тисяч хворих, що швидкопливно починають пошкодувати маківники...

І тоді депутати дружно, переважно кількістю голосів, заборонили сіяти на городках, обійстях, дачних ділянках і клумбах оте зловити зліди, що цікавить неперезавою кількістю наркоманів. Нехай, мовляв, як побачать, що змість куті — дівля з маком, то спо-

хопляться, перестануть лживити оті солоні і з-бо відими алкалоїди зисполнової структури...

Заспокоївся депутат, а також і ми. Якщо вже на сесії заявили, як тепер кажуть, на весь світ, що мак колективні господарства, то є надія, що будемо-таки ласувати коржами з макама. Запитали ми про нього у найголовнішого з питань маку — нашої Міністерстві сільського господарства і продовольства, щоб дізнатися, яка концепція, яка програма, які заходи намічено для його вирощування. Бо ж зазвелося, і який тітка Марина і баба Селекта мали право, то вже б повітагували вузлики з макама, видивлялися б, де скопоти грядку. А що у міністерстві?

— Це не до нас! — відразу чітко і ясно відповіли в управлінні, яке займається технічними й олійними культурами.

Але ж мак — і олійна, і технічна... — Колись — було. Тепер — ні. Нам вистачає буряків, соншників, ріпички, льону, хмелю. (Тут подумалося, що, мабуть, у них скоро і

хміль заберуть, бо ж із нього таке эле варять).

— А хто ж тоді — маком?

— «Укрфітотерапія».

— Так, ми в цьому році серйозно займаємося вирощуванням цієї лікарської рослини, — одностові відповіли і директор «Укрфітотерапії» Віталій Варченко, і його заступник Володимир Біленко. — Мак — сировина для багатьох ліків, просто необхідних у жіночій, травматології, гінекології, онкології, урології, кардіології, неврології тощо. Більш відомі морфін, кодеїн, папаверин, кодотерпін, мікстура Беттерера... То все — на основі витяжок із макама. В Україні є виробництво, що переробляють на ліки сировину з макама, отож цього-рік сіємо сотні гектарів, закупили 250 кілограмів насіння.

— На 52 мільйони чоловіків?

Неусу... — Мало хто наслідують вирощування макама. Ці сто гектарів на площах дніпропетровського заводу «Підземмаш», бо вони обгороджені, а фірма, що звязала за вирощування, матиме змогу найма-

ти належну охорону. Звичайним господарством не під силу і не по кішені цим займатися.

Виходить, заборона сіяти мак відарить у першу чергу по хворі? Без куті і бублика прожити можна, а породили чи травмовано — навряд?

— Ми й раніше закупляли сировину з макама, але то було за часів Союзу. Тепер Україну доведеться купувати її за долари.

Отак! Ну хай уже «експерси» у нас не роблять і банани не ростуть, але ж коли нам кажуть, що вугілля за кордоном закуплятимемо, пшеницю і кукурудзу, а тепер ще й мак, то, йі-Богу, токсто нас, сумно і соромно. Ну чому ми такі: зничитом бореться з долами вино-градників під бульдозером, з кур-ням — тутон геть із поля, а тепер ось із наркоманією — то зась нам і бублика та куті?

Я, звичайно, у першу чергу за картоплю, буряки, соняшник і навіть ріпичку. Але коли ми викопуємо зі свого лану таку звичну і рідну рослину, то, повірте, нічимто у собі і щось людське...

Микола ЯРОСЛАВКО.

У номер

• Закарпаття

Щоб на кордонах
черги не було

Вчора на українсько-словацькому кордоні у селі Убля, що на Закарпатті, відкрився ще один контрольно-пропускний пункт. Це значно розвантажить основний перехід, який діє в Ужгороді.

• Донецьк

Лазер — на
«Азовмаші»

На концерні «Азовмаш», що в Маріуполі, монтується газоласерна установка. За її допомогою тут виготовлятимуть деталі різноманітної геометричної форми з вуглецевої неіржавіючої сталі, пластмаси і навіть дерева для виробництва цистерн, бойлерів, товарів широкого вжитку.

• Львів

Таємниці княжого
міста

У підвтарній частині колишнього храму Магдалини (нині Львівський будинок органної та камерної музики) археолого-архитектурна група знайшла скарб. Це унікальна нумізматычна колекція із 26 золотих монет, що випускалися в період монархії Наполеона III (Республіка Франція). Фахівці припускають, що колекцію було захищено під час першої світової війни. Окрім скарбу, дослідники нагнали на загадкову стіну під вівтарем. Що криється за нею? Про це дізнаємося згодом.

• Кіровоград

Летять потяги
під укіс

Кілька серйозних залізничних аварій сталося за неповний місяць на території Кіровоградщини. 19 березня на перегоні Цибулево — Фундулівка зішло з рейок 30 вагонів з будматеріалами. 3 квітня 4 вагони з урановою рудою перекинулися в Знам'янці. Деяко пізніше у Шостакиві, що під Кіровоградом, на непарну колію впало 10 порожніх цистерн. І вже днями на переїзді № 301 поруч Чорнольська — Канатове вантажний потяг зіткнувся з автомобілем.

• Херсон

Дифтерія мусить
відступити

Не менш 300 літрів вакцини потрібно херсонцям, щоб провести масову імунізацію громадян, яким ще не зроблено щеплення проти дифтерії. З 10 по 20 квітня цього року накреслено широке коло заходів щодо попередження небезпечної хвороби.

У управлінні охорони здоров'я повідомили: вакцину як гуманітарну допомогу передадуть херсонцям американські і французькі фірми. Нині місцеві медики ведуть підготовчі роботи до вакцинації.

Конфлікт

Побили горщики

Завод «Художній керамік» на Полтавщині — гончарне виробництво з ситовим ім'ям. Ситуація на ньому, зважаючи на сьогоднішню економічну скруту, склалася банальна: трудовий колектив висловив недовіру директорів. Претензії до нього збиралося чимало, але суть їх зводиться до стосунків низів та верхів на момент перерозподілу власності. Майже за Марксом. Як і всюди в країні, на заводі живуть фірми: така собі «Белта-ТЦ» орендує один із цехів. Туди в першу чергу надходять обладнання, матеріали. Там вже і сауна є. Та «ліповий» договір оренди додав пари лише начальству. Робітники з того нічого не мають. І підприємство стає збитковим, зарплати людям вистачає хіба що на хліб. Тому колектив висловився також і за вихід з концерну «Укрхудопром». І якщо гончарі краще за інших знають, що в розбитому горщику каші не зварити, то хто знає, коли придуть часи ліпши нові?

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

ЧИ БУДЕ «ЗЕНІТ» В ЗЕНІТІ?

3 АВТРА ВИПОВНИТЬСЯ десять років з дня успішного старту дніпропетровського носія «Зеніт». Про цей ракетеносій сьогодні знають і фахівці, і політики. Для політиків він — доказ єднання народів, інтеграції економік країн СНД. Фахівці звертають увагу на величезну кількість технічних і наукових проблем, розв'язаних під час його створення.

Ідея створення «Зеніту» зародилася наприкінці 70-х. Вона пов'язана й з невдалим розробками Місячного проекту в конструкторському бюро С. Корольова. В 60-і роки не вдалося створити надпотужного носія НІ-ЛЗ для польоту радянських космонавтів на Місяць. Після смерті С. Корольова КБ очолював В. Глушко. Аналізуючи невдачі, він дійшов висновку, що слід створити потужний принцип блокової конструкції першого ступеня. Блок-модуль можна було використовувати для розробки носія. Так в ланцюгу створення ракетеносія «Енергія» виникла невід'ємна ланка — ракетеносій середнього класу, що згодом отримав назву «Зеніт». В конкурентній боротьбі замовлення на його створення одержало КБ «Південне».

Про роботи, пов'язані зі створенням рушійної

установки, згадує начальник відділу КБ «Південне» М. Волошин: «Після численних дискусій ми зупинилися на двигуні, створеному НВО «Енергомаш» (Хіміки Московської області). Він, за енергетичними характеристиками і компонованням, влаштував як творців «Зеніту», так і розробників «Енергії». Паралельно провадили роботи зі створення системи керування».

Процес створення «Зеніту» був тривалий. Проте врешті-решт ракету вивезли на стартовий майданчик Байконура. «Генеральний конструктор В. Уткін і його перший заступник Л. Кучма заклали конструкторів і випробувачів апробувати розроблені системи, — згадує М. Волошин. — Постало питання про чистоту магістралей подавання палива. Найменше забруднення могло призвести до аварії. Перевір-

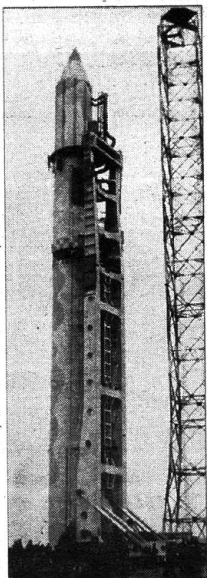
ки показали відмінні результати. Та Володимир Федорович і Леонід Данилович пропонували провести випробування ще і ще раз».

Пуск носія запланували на 12 квітня 1985 року. Дата не дуже підходила: День космонавтики, день народження С. Конюхова, що був тоді головним конструктором космічних апаратів КБ «Південне». Та не це стало причиною перенесення запуску. Старт не відбувся з технічних причин. До того ж різко погіршилась погода, почалася хурделиця, деякі деталі носія підмерзли. Довелося відкласти все до завтра. За всіма прикметами 13 — день нещасливий. Усупереч марновір'ям перший політ склався вдало.

Генеральний конструктор КБ «Південне» академік С. Конюхов упевнений, що «Зеніт» посідає належне місце на міжнародному космічному ринку. Йому роботи зі створення додаткового модуля для носія. Його впровадження дасть змогу виводити космічні апарати на низьку додаткових орбіт.

А ще для «Зеніту» — дітища України і Росії — важливо, щоб питання про його використання

Ювілей

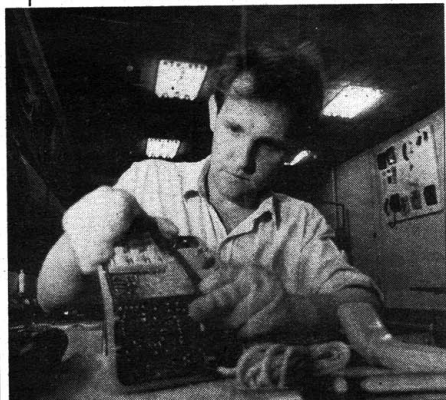

розв'язалися між цими країнами на основі партнерства. Від цього лише виграють економіки двох сусідніх держав.

Станіслав АБЕРКОВ.
Фото автора.

Приймні новини

«БРИТАНІКА» В ЛУГАНСЬКУ

Спільне українсько-англійське підприємство зі складання телефонів «Британіка» створено в Луганську. Засновник СІП пан Роберт Тіаслаї стверджує, й небезпідставно, що за нормальної експлуатації «Британіка» може працювати без поломок десять років.

Навчання й практична підготовка поки що нечисленного штату складаєльників пройшла в місті на Луганщині. Ате-стували їх англійці. Апарати мають різноманітний дизайн, кольорову гаму, користуються попитом. Гарантію на них дають на рік.

Укрінформ.

Проблема

ВИР ПАПЕРІВ НА БЕЗВОДДІ...

ДОБРОПІЛЬСЬКИЙ ЗАВОД залізобетонних труб високого тиску підприємство унікальне. Нідє більше в Європі подібного немає. Виготовляють тут труби двометрового діаметра. Щоб запустити цей завод-велетень, довелося перерахувати чимало валюти в банки Австралії та Швеції.

А планувалося його будівництво для задоволення потреб другої черги каналу «Дніпро—Днібас». Але тільки десь на третину майбутньої «блакитної нитки» встигли поставити добробільні свою продукцію. Причина як для нашої сьогоднішньої — банальна: для будівництва каналу не вистачає коштів. Пусковий строк — 1995 рік — першого етапу другої черги каналу зривається. Але ж до цього були ще три терміни, які встановлював Уряд 1980, 1985, 1990 років. Тож остання пост-побудова «п'ятирічка» — не виняток із правила...

Тим часом колектив трубопроводників, який покладав-таки на води Славутича надії, пов'язані не лише із перспективою унікального виробництва, а й із «звичайним» добробитом своїх сімей, поволи розвоза-ється. Промислова база заводу, як кажуть, дихає на ладан.

Не кращі перспективи і в іншому підприємстві, яке безпосередньо пов'язане із майбутнім каналом. Ма-ська фільтрувальна станція. Та зі спорудження нині працює всього 50 чоловік, хоча потреба складає

близько трьох тисяч. Та й не дивно, що вже «доходять» до руйн об'єкти, зведення яких розпочалося ще десятиліття тому. А вони ж уже були підготовлені до експлуатації на 50 — 60 відсотків. Причому руйнації, без сумніву і совісті, можна списати на змови сирі хуртовії, осінні, навіть для цегли отруйні дощі, на пронизливі стенові вітруки колишнього Дікого Поля... А ось урядовці-чиновники ніби залишаються обабіч проблем прославленої колись, навіть у вітчизняній літературі, будівництва каналу «Д-А». А та ж Донецька територія, і «закоханом» зберігає у своєму офіційному гербарії цілий падолист постанов, документів, рішень, звернень — до державно-республіканських органів, в яких із вуст тушечного насасання

волає: «Дайте нам воду Дніпрову!...»

На будівництво каналу «Д-А» потрібно 3,2 трильйона карбованців. Це не секрет — цифри достеменно відомі Кабінету міністрів, навіть — Президенту. Але, попри усі привнесені факти, цього року на його будівництво надали лише близько 20-ти відсотків від зазначеної суми.

Отже, перший квартал, як стверджує директор Красноармійського райуправління ПО «Укрпромчормет» В.Початовський, якийох перспектив на майбутнє не відкриває. Прогноз спеціалістів досить песимістичний: за такого державного фінансування Днібас не матиме змоги пийти дніпрову воду навіть наприкінці нинішнього століття.

Юрій ДОЩЕНКО.

Приватна охорона: помічник чи конкурент?

Коментар

ВІД ЧАСІВ Жовтневого перевороту на охоронну діяльність у нашій країні існувала монополія держави. Ситуація змінилася. З'явилася потреба в недержавних охоронних структурах, котрі могли б захистити від зазіхань приватний бізнес. Вони не примусили довго чекати на себе.

мафіозну структуру...

І хоча існує чимало «але» у питанні приватної охоронної діяльності, все-таки в ній існує потреба.

— Якщо сказати відверто, наша міліція-нині неспроможна самотужки виконати завдання охорони. І тому недержавні охоронні формування треба розглядати як помічників міліції. Однак такими вони можуть стати лише після проходження процедури ліцензування. Як що сьогодні має місце криміналізація державних правоохоронних органів, що вже казати про приватну, — ось дума міністра МВС України Володимира Радченка.

Державні органи охорони, безперечно, переважають своїх «конкурентів» не тільки в силі (зброї), а й у праві. Згідно з Законом «Про підприємництво» повинні створюватися спеціальні ліцензійні комісії. Тут же сказано, що міністерства й відомства, які є монополістами у даній сфері діяльності, не мають права займатися видаванням сертифікатів. Слідом за законом з'явилася постанова Кабінету міністрів про створення ліцензійної палати. А поки що ліцензії на охоронну діяльність видають монополісти. У даному випадку — управління охорони. Коло замкнулося...

Нещодавно було створено асоціацію недержавних охоронних структур, основна мета якої — захистити «приватників» від сваволі влади, а зальовити мінімум — домогтися прийняття закону про приватну охоронну діяльність. До речі, найближчим часом парламент розгляне цей законопроект. Щоправда, сумнівно, що цей закон зміг забезпечити безпеку простих громадян, але бізнесмени, айбонь, зможуть спати спокійно.

Ольга ВАУЛІНА.

Мітинця

Від прикордонної області — до прикордонної України?

ЯК МИ уже повідомляли, в Луанську відбулося чергове засідання Ради керівників прикордонних областей України і Російської Федерації. До Луанська приїхали 12 членів ради. З Луанська їх поїхало уже 15. Згідно з поданими заявками, до складу ради прийнято голову Полтавської обласної народних депутатів, голову Севастопольської міської ради народних депутатів та главу адміністрації Тьської області.

Добре, звичайно, дружити з сусідом, бути ввісним, що, у разі потреби, він прийде на виручку. Але чому б не дружити з сусідом сусіда? Мабуть, так думають у раді. Бо як можна новоприйняти до неї віднести до прикордонних областей, хоча, зокрема, і перебував на засіданні представник Севастополя, що він представляє «прикордонне російське місто». Але ж це тільки його думка, яка не збігається з думкою світового співтовариства і не відповідає тому, що й маємо на звичайнісінькій географічній карті. Дивуватися, втім, появи нових «прикордонних» областей нема чого, бо серед засновників ради значиться, наприклад, Запорізька область.

На засіданні в Луанську з усією гостротою йшлося про те, що правом вільного переміщення через кордон, наприклад, товарів, мають користуватися виключно прикордонні області. Не можна допускати того, щоб підльотниками стали ті, хто везе вантажі здалека. Тоді чому те, що дозволено, скажімо, Запоріжжю і Тулі, не дозволено Львову і Новгороду? Тільки тому, що їх керівники не є членами ради прикордонних областей? І тільки останнім надається статус прикордонної області? Чи не виникне тут з часом плутанина з мало не обов'язковими у сьогоднішньому житті зобов'язаннями певних службових осіб?

Україна і Росія спілкуються через прикордонні області. Поняття останніх стає, як бачимо, дедалі умовнішим. Схоже, до них незабаром можна буде віднести будь-яку область двох країн...

Анатолій КОБЕЛЬНИК.

Луганська область.

Перенавчає TACIS

Програма Європейського Союзу TACIS, яка забезпечує перенавчання «ноу-хау» новим незалежним державам, нині розпочинає важливу ініціативу, яку фінансовано в розмірі 7,3 мільйона євро, для перенавчання колишніх офіцерів в Україні. Проект спрямовано на підтримку цивільного правління офіцерів, звільнених з лав української армії.

Офіцерів буде заохочено за використання технічних знань, отриманих ними у армії, у цивільному контексті. Буде розроблено загальну 4-місячну програму для офіцерів, включаючи навчання з менеджменту, маркетингу та основ функціонування ринкової економіки. Також будуть дані основи комп'ютерної грамоти, де не обійдеться, та деяке факультативне навчання з розвитку малих підприємств. З метою пристосування потреб так званих гетерогенних груп програму буде диверсифіковано, буде створено серію нетехнічних спеціалізацій, які сфокусують свою увагу на тих, для кого загальна програма не є достатньою основою для того, щоб знайти прийнятну роботу.

На захист кордону — кроком руш!

За останні роки площа Незалежності у Хмельницькому ще не була так переповнена молоддю, щоблєтальною дітворою і батьками. Всі вони прийшли сюди, аби провести на службу 454 лейтенанти — випускники Хмельницького інституту прикордонних військ.

Другий випуск офіцерів-прикордонників, — сказав ректор інституту генерал-лейтенант Олексієнко, — має важливе політичне значення для всієї України. Незважаючи на економічну скруту, державотворчий процес набуває послідовного і стабільного характеру. І зміцнення кордонів власними офіцерськими кадрами — то одна з позитивних ознак.

Інститут, якому ще тільки цього року вручили Бойовий Прапор, за короткий час став міцним науковим центром, де трудяться 27 докторів і кандидатів наук на 12 кафедр. Крім свого відомства, інститут готує офіцерські кадри для Міністерства внутрішніх справ України, прикордонних підрозділів Молдови, тут проходять перепідготовку військосоюзницьких різних спеціальностей. Для збагачення навчального процесу інститут тісно взаємодіє з Хмельницьким навчальним центром Державного митного комітету України, що незабаром також отримає статус вищого навчального закладу.

Молодих лейтенантів тепло вітали представники влади, Міністерства оборони, Служби безпеки, трудових колективів, громадськості. На вірну службу Україні офіцерів благословив отець Михайло. Свято завершилося парадним маршем випускників та двох зведених батальйонів, що також пройшли Хрещатиком під час святкування 50-річчя Перемоги.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

МОНОЛОГ СУДДІ

Феміда

Я маю двадцятирічний стаж суддівської практики. Однак у мене немає елементарної втрибути ки носія судової влади і я соціально незашитий. Хоч минуло вже більше двох років після введення в дію Закону «Про статус суддів», згідно з яким суддям органом, що їх обра, мають видаватися посвідчення, знак судді України, службове обмундирування, мантії. Нам пояснюють — немає бюджетних асигнувань. Прікстає, коли бачиш, що навіть при здійсненні правосуддя одяг суддів Феміди не відповідає їхньому високому правовому статусу, не викликає поваги до державного права.

Законом проголошено, що судді як носії судової влади перебувають під особливим захистом держави. Вони недоторкани, мають право на забезпечення житлом не пізніше шести місяців після обрання, користуються безплатним проїздом у транспорті. Однак судді нашого обласного суду, як вті колеги і з інших областей, роками не отримали жителя, їздять на роботу за багато кілометрів. Останнім часом у нас незаконними розпорядженнями місцевих влади і автотранспортників обмежено суддів у праві на безплатний проїзд у приміському автотранспорті, де їх зброю виштовкують з автобусів.

Судді обласного суду звернулися з заявою до прокуратури області, в якій вказали на факти перевищення влади і службових повноважень особами органів влади і керівниками автотранспортних підприємств, які прийняли рішення, що виходять за межі їхніх повноважень і прав. Проте прокуратура поки що мовчить.

Тож чи потрібна судова влада в Україні? Переконали: народу — так. Бо він хоче, врешті, жити і працювати у правовій державі, а не у безправному просторі. А чи потрібна вона законодавчій та виконавчій владі? Схоже, що ні, оскільки в проекті державного бюджету, вищесного на обговорення Верховної Ради у другому читанні, передбачається не збільшення асигнувань на судову влада, а навпаки, зменшення. Тобто судді буде позбавлено навіть того, що вони мали. Голі чекати не те що мантії, а й навіть деяких гарантій соціальної захищеності суддів.

Іван ПАНЧЕНКО,

суддя Черкаського обласного суду.

Бойовик на свинофермі

Кримінал

Під підслуханий вогонь пістолетний завідувач фермою в Бересті-гах Гайворонського району Наталія Зарричича та дільничний інспектор Анатолій Клітченко, які заглянули в одні з свинарників, почувши нинію якіс незрозумілу звук. Виявилось, там троє чоловіків різали свинюмату. Ще одна забита тварина лежала поруч. Міліціонер зачинив двері і наказав зловмисникам кинути ніж та сокиру. Двоє через вікно майнули надвір, а третій вихопив саморобного пістолета і почав стрільня. Тоді лейтенант застосував зброю на ураження і поранив злочинця.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Серйозні хлопці з Бюро

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ

Інтерпол

березня 1993 року затвердив «Положення про Національне Центральне бюро Інтерполу».

Про те, як співробітники Інтерполу не залишають шансів на спокійне життя міжнародній злочинності, відомо нам ще з молодітства із зарубіжних кінофільмів. А ось про те, що вже два роки в Україні працюють серйозні хлопці з Бюро, знають не всі.

Обмін інформацією та іншими формами взаємодії здійснювався з працівниками Інтерполу із 87 країн світу. Найбільш інтенсивне співробітництво — з правоохоронними органами Польщі, Німеччини, Росії, Словаччини, Нідерландів, а також Бельгії, Австрії, Швейцарії, Туреччини, Литви, Болгарії, Канади, Угорщини, Данії, Естонії, Румунії, Швеції, США.

Розшукуано 25 громадян України, які після скоєння злочинів перебували за кордоном, а також встановлено місцеперебування 22 осіб, яких вважали за пропавших безвісти, й 11 іншоєміч, які перебували від прав суддів своїх країн на території України.

Болгари Наско й Красен Златеви на батьківщині промишляли незаконним ремеслом. І коли трапила нагода взяти участь у циганських розбійках, заробивши грошей, відмовлялися не стати. Увірвалися до циганського гуртожитку і відкрили вогонь. Зробивши свою чорну справу, почали замітати сліди, вирішивши сховатися від покарання в Україні. В результаті — братів, затриманих працівниками карного розшуку УМВС по Харківській області, за угодженням з Генеральною прокуратурою України передали болгарській стороні.

Так само в Україні хотів «заховати ки у воду» міжнародний кілер-убивця, уродженець Варшави Роберт Квієк. 30-річний поляк мав на рахунку 17 убивств на замовлення не лише на території Польщі, а й у Німеччині та Голландії. Його розшукував Інтерпол як особливо небезпечного злочинця. І був-таки розшуковий за активної участі України.

По каналах Інтерполу отримано інформацію про спроби іноземних громадян спочатку в Англії, а потім у Швейцарії отримати в цілому більш як 1 мільярд 200 мільйонів доларів США за поданням до оплати облігацій від імені Української фінансової групи та Українського фонду матеріальних ресурсів. У результаті вдалося запобігти спробі завдати державі величезних збитків.

Нормальній роботі наших працівників Інтерполу заважає неадекватність правової бази. Перш за все відсутність договорів правої допомоги з більшістю країн Європи та світу, неадекватність внутрішнього законодавства (неврегульованість питань затримання та арешту на території України злочинців, яких розшуковують іноземні правоохоронні органи, відсутність механізму передавання розшукуваного майна, зокрема автотранспорту).

Костянтин СТОГІЙ.

Хроніка. Факти. Події

Й.Фоорхуве: розуміємо вашу мету

«Україна одна з великих європейських держав, прагнучи якої до самостійного розвитку знаходить нашу підтримку», — заявив міністр оборони Королівства Нідерланди Йоріс Фоорхуве, який перебуває в Україні з тритисячним офіційним візитом. У спільній заяві для преси глав військових відомств України і Нідерландів, зроблений після годинної розмови з українським колегою Валерієм Шмаровим, він відзначив наслідують потреби в розвитку двосторонніх зв'язків в оборонній сфері.

Перший в історії взаємовідносин двох країн візит міністра оборони Нідерландів до України спрямований на розширення контактів як у військовій галузі, так і в економічній, сказав Йоріс Фоорхуве. Ми уявно стежимо за розбудовою України, реалізацією реформ, особливо по конверсії. І вважаємо, що конверсія оздоровить економіку країни, надасть українцям нові робочі місця.

Заява Генерального секретаря ООН

У зв'язку з нападом бойовиків таджицької опозиції на прикордонників на таджицько-афганському кордоні розповсюджено таку заяву Генерального секретаря ООН Бутроса Галі:

«Генеральний секретар ООН одержав тривожні повідомлення від свого спеціального посланника, а також місці спостереження ООН у Таджикистані про серйозне погіршення ситуації у цій країні. Останні

кілька днів було відзначено жертвами та ескалацією насильства. Генеральний секретар ООН закликає таджицькі сторони та інші, кого це стосується, проявляти стриманість і зробити все можливе за дотримання політичного діалогу і проведення наступного раунду переговорів, як тільки це стане можливим».

Токіо

Емоції — не кращий порадник

Токіо не має наміру заявляти США протест з приводу недавнього висловлювання Президента Білла Клінтона, який назвав правильним рішення щодо атомного бомбардування Хіросіми і Нагасакі в серпні 1945 року.

Генеральний секретар Кабінету міністрів Кодо Ігарасі заявив, що його уряд «обережно підходить до цього питання». В рік 50-річчя закінчення другої світової війни, сказав він, США і Японія «мають зберігати спокій, не піддаватися емоціям».

Вільнюс

Свято відзначать на Заході

Президент Литви Альгірдас Бразаускас поїде 6 травня до Лондона для учасня в торжествах, присвячених 50-річчю завершення другої світової війни.

«Я певен, що такий крок продемонструє тверде прагнення та готовність Литви прилучитися до сім'ї держав і народів Європи. Цей вибір свідчить також про єдність країн Балтії в очах світової громадськості», — заявляв Президент.

8 травня, як уже повідомлялося раніше, я твердо визначився бути в Литві, щоб разом з людьми Литви згадати і відзначити жертв фашизму».

У торжествах у Парижі, присвячених цій же даті, Литовську державу і Президента представлятиме міністр закордонних справ Повілас Гіліс.

Відстані — не завада

ЩО ВСІ ми знаємо про Австралію? Екзотична країна, де кілька поколінь мужніх і працьовитих людей зумили створити високопродуктивне суспільство, багате природою — «зелений континент»...

Нині Австралія — одна з провідних держав світу. Вона активно виступає й на міжнародній арені — зокрема в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (АТР), який вважає сферою своїх стратегічних інтересів (досить сказати, що понад 70 відсотків австралійського експорту і 65 — імпорту припадає на країни регіону). Великомасштабні й не завжди прості взаємовідносини (хоча б вразовують жорсткість торгово-економічної конкуренції) з такими світовими державами, як США та Японія, а також молодими «країнами-тиграми» — динамічними державами АТР, становлять комплекс пріоритетів

Австралії на міжнародній арені.

Тож чи можна вважати перспективними контакти цієї держави з Україною, які почали налагоджуватися лише після того, як наша країна стала суверенною і Австралія встановила з нею дипломатичні відносини?

Безперечно. Адже є значна кількість галузей, де торгово-економічне та науково-технічне співробітництво може бути взаємовигідним і ефективним. Це — безпека ядерної енергетики, конверсія оборонної промисловості, банківсько-кредитна справа, створення спільних комунікаційних мереж разом з іншими країнами АТР, впровадження в життя результатів досліджень української науки у фундаментальних і прикладних сферах, сільське господарство і харчова промисловість, освоєння і експлуатація природних родовищ, морський транспорт та риболовля, спільна діяльність для подолання наслідків Чорнобильської катастрофи.

Цей перелік можна значно продовжити. Але, за браком місця, завершимо його цікавим фактом. Йдеться про інтерес Австралії до проекту побудови на її землі і експлуатації на спільних засадах регіонального космодому для комерційних, інформаційних та економічних потреб усього АТР з використанням австралійських фінансів та українських ноу-хау.

Отже, в розвитку плідних відносин заінтересована обидві держави. Тому, і це об'єктивний процес, зв'язки між ними постійно розвиваються. У галузі міжнародної політики є елементи взаєморозуміння і навіть збігу позицій України й Австралії щодо таких наріжних проблем, як ядерне й хімічне роззброєння, співробітництво у рамках ООН, інших організацій, правозахисницького, колишнього СРСР тощо.

У рамках двостороннього співробітництва відносяться взаємні візити представників законодавчих і виконавчих влад

обох держав, бізнесменів, створюються спільні економічні структури.

Значну роль у розбудові відносин відіграє впливова українська діаспора в Австралії, яка налічує 35 (а за деякими підрахунками — до 100) тисяч чоловік. Вона прагне надавати посильну допомогу справі розбудови незалежної Української держави, зокрема у розвитку корисних для обох сторін контактів.

Що ж до суто дипломатичного аспекту відносин між країнами, то торік австралійська сторона повідомила офіційний Київ про призначення нового посла у Російській Федерації та в Україні (за сумісництвом). 15 березня поточного року він вручив Вірчу Грамоту Президенту України. А перед Україною стоїть нагальна проблема: прискорити відкриття посольства в Австралії.

«Зелений континент» Австралія — на противагу кінці світу. Проте якщо дві країни прагнуть налагодити дружні, взаємовигідні відносини, то будь-які відстані — не завада.

Сергієв ДОВІДЕНКО.

Жінки, гуртуйтеся!

У СТАМБУЛІ Ліза турецьких жінок та міністерство культури Туреччини влаштували торжество, на які запросили, крім представниць 33 ф'яліт лізі, репрезентанток жіночих об'єднань 20 країн Європи, Азії, Африки — в тому числі України, Росії, Узбекистану та Азербайджану.

Нашу країну представляла член Міжнародної організації «Жіноча громада», член Спільної комісії зиторії України Наталя Семенченко.

— Це був огляд сил жіночих організацій країн Євро-Афро-Азіатського трикутника, — розповіла вона. — Форум прийняв декларацію. У ній зазначалося,

що в нинішньому році — «Річчя толерантності», на превеликий жаль, ще є війни, трагічні конфлікти, прояви помсти й ненависті, наслідком яких стають численні жертви, серед яких переважна більшість — жінки.

Ліза турецьких жінок — перша і найбільша організація країни, до складу якої входить 100 000 членкинь, створена 1924 року за президентства Му-

стафи Кемалю Ататюрка, засновника Турецької Республіки.

Мені випала нагода офіційно запросити учасниць форуму на науково-практичну конференцію «Жінка і демократія», яка відбудеться в Києві з 2 по 5 червня цього року. Її організатори «Жіноча громада» під егідою представництва Організації Об'єднаних Націй та Кабінету міністрів України.

Чарівне дзеркало Джейн і Джин

73-річній Джейн і 49-річній — популярні в Америці сестри-близнятки. Вони так схожі, що навіть після 30 років подружнього життя їх плутають власні чоловіки.

З раннього дитинства схожість сестер була вражаюча. Навіть батьки часом не могли їх відрізнити. У школі на екзаменах учителів не випускали їх з поля зору і запитували водночас обох. Загалом, природа не поскупила на схожість. Та, мабуть, це дивиний збіг обставин їхнього життя.

Обидві вийшли заміж у 24 роки. Розлучилися в 34 і знову вийшли заміж у 45 років за чоловіків-однолітків, яким зараз виповнилося по 78 років. Вони хворіли в один і той самий час і обом довелося вирізати апендикс у 30 років. Вони перестали робити одна одній різьблені подарунки, бо завжди дарували одне їй те саме.

Зайве казати про взаємну симпатію — сестри завжди жили неподаєк одна від одної і в усюмо одна одній допомагали. Їх вирізняє весела вдача. А у важкі моменти життя усмішка однієї надає сил усміхнутися й іншій. Бо не можна втрачати сміх обличчя.

На знімку: останній штрих...

Фото з журналу «Нешл інквірер».

Мураб САНИДОВ, «Голос України» (з Ашгабата)

Енергоносії вистачить. Для Пакистану також

ТУРКМЕНИСТАН останнім часом дедалі частіше нагадує про власні природні багатства й пропонує зарубіжним партнерам інвестувати спільні проекти, розробляти родовища газу й нафти.

Туркменські керівники піся на наполегливих пропозицій відомим заокеанським компаніям разом вести справи вирішили, що непогано було б і до сусідів придивитися.

Одна з таких вдалий робіт — нещодавній візит Президента Туркменістану Сапармурата Ніязова до пакистан-

ської столиці. Головним результатом переговорів стали домовленості щодо будівництва газопроводу, по якому з Туркменістану до Пакистану щорічно поставатиметься 20 мільярдів кубометрів природного газу. В угоді, підписаній главами двох держав в Ісламабаді, вказано, що будівництво газопроводу протяжністю тисячу кілометрів — від Советабадського родовища до пакистанського міста Суї. Попередня техніко-економічна обґрунтованість проекту підготували туркменське міністерство й аргентинська компанія «Бріда», яка має трирічний досвід співробітництва

з нафтогазовим комплексом Туркменістану.

Але виникнуть і деякі труднощі: газопровід пролягає через Афганістан, що воєно. Тому вирішено у квітні провести тресторонню зустріч для врегулювання питань безпеки.

Іншим напрямом взаємодії туркменістано-пакистанського співробітництва, за словами міністра нафти й газу Туркменістану Амангелді Есенова, може бути й будівництво нафтопроводу. Можливо, він візьме початок від нафтопереробного комбінату в туркменському місті Сейді.

Отакі «документи»...

ДВА БИВНІ та виробі зі слонової кістки вагою 13,5 кг, а також шкури гепардів було вилучено з дипломатичного базису двох учасників операції ООН у Сомалі ЮНОСМ-2 під час зупинки в аеропорту кенійської столиці.

Попереджені про майбутню спробу контрабанди співробітників митниці Кенії та Товариства охорони дикої природи (КВС) розпакували кілька коробок дипломатичного багажу з написами «документи на зберігання», в яких і було знайдено заборонені до вивезення мисливські трофеї на суму 500 тис. кенійських шиллінгів (близько 11 тис. доларів США).

Директор КВС Девід Уестер вважає, що «дипломатичний багаж є однією з основних ланок, яка дозволяє обминати жорсткі міжнародні заходи боротьби з контрабандою та торгівлею слоновою кісткою, а також іншими трофеями».

Торгівлю слоновою кісткою заборонено міжнародною конвенцією з 1989 року. Кенія, де браконьерство з 1970 до 1989 року скоротило кількість слонів зі 130 до 20 тис., виступає за суворе дотримання заборони. На підтримання такої позиції кенійська влада трічі — 1989, 1991 та у лютому 1995 років — спалювала нагромаджені в країні запаси слонової кістки. Загалом було спалено 26 тонн бивнів і різноманітних виробів.

Григорій ПОТАПОВ.

ПРАВНА
1995 рік

НОМЕРИ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ МОВ
Україна - Весна - Славутин
1 травня 1995 року місто Славутин Концертний відділок почав о 20.00. РАДІО ВІСНОВ

Ведуть участь:
ПАТРИСІЯ КААС
ВАЛЕРІЙ ЛЕОНТІС
ТАІСІЯ ПОВАЛІЙ
ІРИНА ОТЕВА та ТРІО 240 ТОНН
ОЛЕКСАНДР ПОНОМАРЬОВ
ІРИНА ШИКАРУК

Грати:
ДОКТОР ВАСОН
МОРАЛЬНИЙ КОДЕКС
ТАБУЛА РАСА
БРАТИ БІЗЗУ

Театр моди БУХІМЕНІКА
Модерн-балет АМВЕРІАС

ОПЕРАТОРИ:
Ю. ЧАС
М. ПІСЬКО
С. ПІСЬКО

ТЕХ-ДЮ
ПРОМІСЛОВА

ГАЗОСВАРКА БЕЗ КАРБИДА!

Промислова електролізно-водна установка

ТЕРЕ-15Т
Полная замена ацетиленового сварочного поста

Звоните:
(0572) 23-0127, 32-1903
факс 12-28-76

Пишите: Украина, 310115,
г. Харьков-115, а/я 3151

ПРЕДПРИЯТИЕ РЕАЛІЗУЄТ

Глубинные насосы ЭЦВ 4", 5", 6", 8", 10", 12" со склада в Буче и на заказ (50 моделей, станции управления, спецпродол).

Тел. в Киеве (044) 4420991.
Тел. в Буче (04497) 52402.

Звоните нашим региональным представителям:

Одесская обл., Балта: (04866) 21969.
Черновицкая обл., Новоселица: (03733) 20649, 22371.
Черкасская обл., Лысянка: (04749) 22680, 22482.
Днепропетровск: (0562) 477891.

Продолжаем формировать сеть дилеров.

Производственная фирма изготовит из полиэтилена: пленку рукавную шириной до 1500 мм, пакеты хозяйственные, обложки для тетрадей, мешки и вкладыши транспортные, пробку винную, коньячную, шампанскую, крышку на стеклосмарт-емкостью 0,5 — 3 л.

г.Рубежное Луганской обл., ул. Ленина, 4.
Научно-производственно-коммерческое предприятие «БКФ»:
(06453) 5-21-61, 7-68-57, 5-14-71;
тел./факс 7-63-85.

Київський Слов'янський Університет
Всеукраїнські заочні підготовчі курси
пропонують для всіх бажаючих репетиційний екзамени з усіх предметів, що пропонуються на вступних іспитах у вузи України

Експрес-курс
для підготовки до випускних та вступних іспитів.

За довідками звертайтеся за адресою: 252001, м. Київ-1, МП «Висота».

Арбитражный суд Луганской области возбудил дело № 43/106 о банкротстве малого профильного предприятия «Мама» (349870, Рубежное, ул. 30-летия Победы, 12-а, к. 2, р/с 0006095338 в Рубежанском отделении АК Проминвестбанка).

Просим кредиторов, а также возможных санаторов на протяжении месяца обращаться по адресу: 349870, Луганск, ул. Героев Великой Отечественной войны, 3-а.

Арбитражный суд Луганской области возбудил дело № 12/9 о банкротстве производственно-торговой фирмы «Грин» (349870, Рубежное, ул. Менделеева, 43-93, р/с 0004671159 в Лысянском филиале инновационно-коммерческого НПК-банка).

Просим кредиторов, а также возможных санаторов на протяжении месяца обращаться по адресу: 349870, Луганск, ул. Героев Великой Отечественной войны, 3-а.

Справочники
новейшие издания по Украине и СНГ «А-2 Регистр» (47500 предприятий с адресами, телефонами и номенклатурой продукции. Печатная и компьютерная версии). Каталоги фирм Германии, Польши, США, Тайваня. Телефон: (044) 516-87-82.

УКРПРОМІНВЕСТ

Концерн «Укрпромінвест» реализует со склада в г. Киеве:
арахис (Китай)
какао-порошок (США)
изюм (Иран)
ванилин
шоколадную глазурь
кофе жареный в зернах.

Тел. (044) 264-94-34.

Організація реалізує:
Акумулятори та акумулятори

Тел./факс:
(044) 244-30-07
244-30-77.

Арбитражним судом Чернівецької області (274000, Чернівці, вул.О.Кобилянської, 14) за заявою банку «Україна» порушено справу № 78 про визнання банкрутом малого приватного підприємства «Беркут» (директор — Кіріца Микола Миколайович).

Юридична адреса боржника: с.Зарожанці Хотинського району Чернівецької області, розрахунковий рахунок № 468605 в Хотинському відділенні банку «Україна».

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів прийматимуться протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Официальный представитель Горьковского завода «ПО ГАЗ» и АО «Москвич» (АЗЛК) предлагает со склада в Киеве новые автомобили:

УКРПРОМІНВЕСТ

Автомобили УАЗ всех модификаций

КАВЗ-3976
ГАЗ-3205 (пассажирские и грузопассажирские)

ГАЗ-31029
ГАЗ-31029-051
ГАЗ-31022
ГАЗ-310240
ГАЗ-310212

ИЖ-2715
грузовые и грузопассажирские

ГАЗ-3302 «Газель» шасси, тентованные и промтоварные автофургоны
ГАЗ-3307
ГАЗ-4301 (дизель)

Москвич 2141-S
Москвич-2335 пикап на базе М-2141
Москвич-2141-S (такси)
Москвич 2126 «Орбита»

прицепы к легковым автомобилям

Микроавтобусы РАФ разных модификаций

Удобная форма оплаты и выгодные условия для каждого покупателя!
Оптовым покупателям предоставляются существенные скидки.

Тел. в Киеве: (044) 264-74-42, 264-96-69
тел./факс 264-24-05

Доверительное общество «УКРФИНАНСИНВЕСТ»
Принимает приватизационные сертификаты (ваучеры).
Объекты приватизации - станции технического обслуживания и авторемонтные заводы.

Пункты приема:
ул. Кудряшова 1, ул. Гоголевская 24-22, 1 этаж
Киевская универсальная биржа тел.216-62-50
(бывшее здание Зализного рынка) ул. Софиевская 9, 2этаж
1 этаж тел.228-76-89

Приглашаем на работу агентов, справки по телефону 216-62-50

Наш стиль работы — открытость и компетентность!
Гарантии — 4-летний опыт работы на украинском рынке и...
российские автомобили!

Реклама в газете «Голос України». Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

ТРИ ТРИЛЬЙОНИ КАРБОВАНЦІВ ЗА ТЕ, ЩО Б ПОВИНІВСЯ

ПЕРШОГО ЧЕРВНЯ до Хмельницької філії «Укрінбанку» награвала група співробітників відділу з боротьби з організованою злочинністю. Цю роботу довірили міліціонерам, які потрапили в банківські пастки, робили коні (яка вже так банківська традиція), допитували непрацюючих співробітників, які вимагали грошей за звільнення з посади, вимагали грошей за звільнення з посади Керуного ділянки Євгена Гапа, заступника керуного Ніну Захаровну та Дмитра Каліну, а також голубову філію Тетяну Небесну було замикало. Після докладних допитів і допитуваних тривало з кожного з банкірів, тривало з них було відмінувати до дозволу, а керуного заарештовано.

під час видання страхових полісів.

На думку слідчого, гроші слід було б оподаткувати і втретє. А саме тоді, коли частину прибутку відходило із страхової компанії до банку. Під слід було б зарахувати в дохід банку, сплатити податок, а потім нарахувати з неї страхові поліси, знову ж таки за вирахуванням 20 відсотків прибутку. За оцінкою органів внутрішніх справ за півтора року спільної діяльності філії банку і страхових компаній від оподаткування приховано 120 мільйонів карбованців. За поданням органів внутрішніх справ Хмельницька обласна податкова інспекція штрафувала філію.

Незалежна аудиторська фірма «Аналітик» здійснила перевірку філії й дійшла висновку: «Договори про спільну діяльність філії «Укрінбанку» та страхових компаній не суперечать чинному законодавству. Договори про групу страхування співробітників банку також не суперечать чинному законодавству». Водночас аудиторів наголошували, що багато питань страхування діяльності потребують законодавчого врегулювання.

Щоб поставити крапку в справі Хмельницької філії «Укрінбанку», звернувся до роз'яснення до Головної податкової інспекції. У відповідь ГПІ від 9 грудня 1994 року «Про перевірку законності податкового законодавства Хмельницькою філією «Укрінбанку» наголошено: «за підсумками розгляду матеріалів перевірки філії «Укрінбанку». Головна податкова інспекція України вважає, що висновки, ... про заниження філією податків з доходу в сумі 454,2 мільйона крб. і прибуткового податку з громадян за страховими виплатами, необґрунтовані й утримувати до бюджету донарахувань суми податків не можна».

Успіху висновку найавторитетнішої інстанції органи МВС і далі звинувачували філію в заваданні збитків. Шоправда, тепер невідомо, чи свідчить ГПІ, філія чиста. Якщо збитків завдало «Укрінбанку» в такому разі має бути хоча б звинувачення в банкрутстві банку. За словами заступника голови «Укрінбанку» Олександра Новикова, центральне управління здійснило внутрішню ревізію, яка показала окремі недоліки в веденні документації, оформленні бухгалтерських документів, проте їх неможливо кваліфікувати як розкрадання чи навіть зловживання. За оцінкою завідувача сектора управління кредитно-економічного забезпечення «Укрінбанку» Валерія Чмирява, найбільш кримінал, який можна пред'явити керуючому С. Гапу — це «проступок у вигляді халатності, та як ніби не «розкрадання», і тим більше не особливо величезний розмір». За оцінкою самого С. Гапа, який фактично досі є «суснієм від посади», матеріальний збиток, що його завдало філії «Укрінбанку» внаслідок відділу з боротьби зі злочинністю, з трійлих карбованців, бо в першому кварталі філія заробила для своїх акціонерів півтора трійлих прибутку.

Ситуація

а з другого півріччя роботу його було практично паралізовано.

Керівництво «Укрінбанку» звернулося до органів з проханням: розібратися спокійно, без упередженості. Проте, вже в перші місяці, не чекавши слідства і суду, начальники відділу боротьби з організованою злочинністю В. Кутасевич виступив по місцевому телебаченню, називаючи мафіозі та злочинцями не лише співробітників Хмельницької філії, а й центральні апарати банку, натажав на всесильних покровителів у Києві, що, мовляв, допомогли звільнити з-під варти керуного філії. За оцінкою формованих джерел, Володимир Михайлович Кутасевич вчора не втручався за два місяці допитів слідчий Іван Смоляховський не «накопав хоч якогось серйозного криміналу», на очах розпадалися уже друга справа, що обійшла гучний скандал. Перша була справа директора заводу, якого, протримавши кілька місяців у в'язниці, так і не вдалося подати як мафіозі. От і доводилося якогось додати ваги «справі банкірів», конфліктувати через це з прокуратурою, яка дуже неохоче продовжувала термін слідства і наразі, встановлено останній строк 23 березня 1995 року. Напередодні цієї дати в місцевій газеті з'явилася стаття, в якій порушено не лише таємницю слідства і не дотримано презумпції невинуватості, а й звичайнісінькі норми моралі: агітацію прізвища шанованих людей з Національного банку, які до справи стосуються приблизно так, як в тому анекдоті — «чи то він українець, чи то в нього вкрали».

До речі, за свідченнями С. Гапа з часу початку слідства «перемішувати ті самі факти з «з'явленням з каяттям», жодних нових звинувачень проти нього не з'явилось. І знову в Хмельницькій філії активно обговорюють, кому вигідно роздувати мильну бульбашку, протиснути до найменшого пошоху, використувати «чарішні докази».

Антон ДИМОВСЬКИЙ, журналіст.

П.С. Понява цього матеріалу на своїх сторінках не випускав. Ми не слідчий орган і не суд, і всі крапки над «і» тут не розставлямо. Та й не нашо це завдання. Проте сама тема має величезне значення.

Так, банки очима громадян мають виглядати далеко не благонадійні. Проте, кажуть банкіри, ми діємо за правилами, які визначає законодавство. І коли комусь не подобаються наші дії, змініть правила, тобто закон.

З іншого боку, органи правопорядку частіше не можуть діяти в новій системі. Немає в них кваліфікованих кадрів, затих професійно перешкоджають порушенням у цій сфері, якщо їх допустимо. От і діють скоріше під впливом страху, а не закону. А це небезпечно. Та ж арплату у правоохоронних органах не дає змоги різко підвищити професійний рівень.

Отже, проблема непростя. Нам потрібні і цивілізовані банкіри, і цивілізовані слідчі. Таких не з'являється внаслідок раптово...

Спорт

«Динамо» продовжує дивувати

Кубок країни з футболу. 1/4 фіналу. Перші матчі.

Динамо (Київ) — **Таврія** (Сімферополь), 0:1. Антохін, 74. Темп (Шепетівка) — **Дніпро** (Дніпропетровськ), 0:2. 0:1 Москвін, 20, 0:2 Чуніченко, 85. **Нива** (Тернопіль) — **Шахтар** (Донецьк), 1:1. 1:0 Яворський, 43, з пенальті, 1:1 Матвеєв, 53. **Чорноморське** (Одеса) — **Нива** (Вінниця), 3:0. 1:0 Карлаш, 11, 2:0 Мосолітин, 74, 3:0 Мосолітин, 81.

За всім діям динаміців Києва примудилися вдома програди два матчі (одина — у чемпіонаті, другий — у розіграші Кубка) довести до нічийного у Дніпропетровську, в якому вели перед — 2:0.

Але біда не тільки в незадовільних результатах, а в якості гри, що її ніяк не демонструє чемпіон. Вона, нехай не ображає динаміців та їхніх наставників, м'яко кажучи, безбарвна. Не знаходиться, на жаль, у колективі справжніх лідерів, які б змогли запалити партнерів.

І це при тому, що в «Динамо» збірають майже два склади: гравців із числа найкращих у країні сьогодні.

Стосовно «Таврії», то вона — гігантський суперник для більшості клубів. Більше для київських динаміців, які для неї — подвиги особливі.

Подібне ми вже проходили. Пам'ятаєте, як у фіналі першого національного чемпіонату саме «Таврія» на львівському стадіоні «Україна» відірвала «золото» у київців, перемігши їх з таким самим рахунком — 1:0? Звичайно, той поєдинок і нинішній кубковий — різні за рівнем і вагою. Але пошось знайоме в подіїх простежується.

Але, як на мене, ніяк «Таврія» — команда ще симпатична. Протягом кількох останніх сезонів вона виступала в майже незмінному складі. Причому дуже зграйно, незважаючи на те, що її лідером Кудаченко, Селів, Патенку по 20 — 22 роки. Всього на кілках літ старший від них ще один прем'єр-сфєрнопольський клубу Антохін. Саме він забив киянам переможний гол красивим діагональним ударом у далекий верхній кут динаміківський воріт, завершивши контратаку гостей правим флангом.

Цього разу «Таврія» грала з особливим натхненням. Сподобалося її упевнені і грамотні дії в захисті, а ще те, як сфєрнопольці легко й упевнено переходили від оборони до атак.

Начальник кримського клубу Роман Аронів, даючи перед матчем інтерв'ю прес-службі ФК «Динамо» (Київ), сказав зокрема: «Володарі Кубка України називаються чвертьфінальними суперниками у Києві».

Що ж, чекати залишилися недовго. Повторний чвертьфінальний матч, який грається наступного понеділка в Сфєрнополі, підтвердить або спростує прогноз Романа Львівчанина. Хочеться вірити, що на поле вийдуть «Локмотивні динаміки» вилучити мобілізованіми, ніж у Києві. Адже невдача вдома — ще не поразка у двобої.

Втретє в нинішньому сезоні зустрілися тернопільці й донецьчани. Спочатку то були матчі чемпіонату. Першого разу «Нива» виграє у «Шахтаря». Потім було перерозподілення цієї зустрічі знову у двобої. Були блискучі воєни й до третьої перемоги. Але вже кубковий. Головний тренер і гравець тернопільців Яворський, один з найкращих бомбардирів ліги, упевнено реалізував пенальті. Але перевага господарів протрималася рівно десять хвилин. І ще один «снайпер», але вже донецький, Матвеєв, забив для «Шахтаря» гол надії та перспектив.

В інших двох поєдинках несподіванок не сталося. «Чорноморське» і «Дніпро» мають чудові шанси на вихід до півфіналу.

Віктор БРАНІЦЬКИЙ.

Чемпіонат країни. Друга ліга. 25-й тур. **Таврія** (Дунаївці) — **0:1**, **Чорноморськ-2** — **Шахтар-2** — **1:1**, **Мелітополь** — **Сіріус** — **3:0**, **Артіан** — **Віктор** — **1:0**, **Динамо** (Сакі) — **Галичина** — **1:0**, **Майка** — **Газіан** — **1:0**, **Металург** — **Ірп** — **0:1**, **Титан** — **Десна** — **0:0**, **Азовець** — **ФК Львів** — **1:1**, **Дружба** — **Рось** — **0:0**.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПАСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДІЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:

252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефоніс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
- Руконіс не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —

КП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
• Редакція не замикає підписку авторів публікацій.
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить з разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 521439.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252017, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 03110668.